

Aanwezig Voorzitter: Mevrouw E. Woudstra Raadsleden: De heer I. Shousha De heer E. van der Veer De heer C. Dolmans Mevrouw W. van der Weij Mevrouw J. Fransen De heer T. Kaffa De heer A. Zoghbi De heer M. van 't Eind Mevrouw L. de Bruijn	Vervolg aanwezige raadsleden: De heer J. Loof Mevrouw M. Harmsen De heer M. van Enk De heer M. Keijzer De heer D. Cupedo De heer J. Bruin Mevrouw B. Niesen
Aanwezige portefeuillehouders: Wethouder M. Wit Wethouder S. van de Waart	Griffie: Griffier: De heer J. Hoefnagel Mevrouw F.S. Habiboellah (verslag)

1. Opening

De voorzitter: Hartelijk welkom aan alle aanwezigen, aan de mensen thuis die meekijken en meeluisteren. Zo even naar de agenda. Zoals jullie weten, we hebben een voorzitterstraining gehad dus als jullie dingen horen en je denkt, dat is anders, dat is nieuw, dan kan het daardoor komen. We hebben natuurlijk ook met elkaar afgesproken om in het kader van Samen naar Beter te kijken wat we beter kunnen doen of anders kunnen doen en wat nieuwe dingen te proberen. Dus mocht u me af en toe wat vaker naar de griffie zien kijken, dan kan dat daar ook mee te maken hebben. Gelukkig hebben we die bij de hand. Mocht u natuurlijk, u gaat zelf ook over de orde dus mocht u voorstellen hebben dan hoort uw voorzitter dat graag. Ik wens u een fijne avond. Het is dit keer geen hele lange agenda.

2. Algemeen inspreekrecht

De voorzitter: Er hebben zich ook geen insprekers gemeld.

3. Lijst van ingekomen stukken: vaststelling wijze van afdoening

De voorzitter: Dus met uw goednemen wilde ik naar agendapunt drie gaan, de lijst van ingekomen stukken en de vaststelling van de wijze van afdoening. Ik begreep dat er een fractie was die een RIB wilde agenderen, de heer Zoghbi.

De heer Zoghbi: Dat klopt. Dank u wel, voorzitter. Wij zouden graag RIB 24 063, stand van zaken Havenkwartier fase 2, willen agenderen.

De voorzitter: Dank u wel. En wat is uw reden en voor wanneer wilt u dat?

De heer Zoghbi: Voor het volgende forum is dat dan? Ja. Voor het volgende forum en de reden is, het heeft betrekking op de financiën omtrent het havengebied. In de informatiebrief wordt gemeld dat het financiële beeld is veranderd tegenover drie jaar geleden en dat we nu geld tekortkomen. Als binnen drie jaar externe omstandigheden zo veranderen kan dit ook impact hebben op andere ontwikkelgebieden in Rijswijk. Het lijkt ons goed om naast de technische behandeling op 8 oktober ook hier met de raad en college hier politiek van gedachten over te wisselen.

De voorzitter: Dank u wel. Er is inderdaad op 8 oktober een presentatiebijeenkomst gepland. Normaliter wachten we die af en bepalen we dan wat we gaan doen. Dus wilt u het op die manier dan naar uw presidium mee laten nemen? Want nu agenderen voor volgende keer terwijl er nog een presentatie en een voorstel komt, dan moet ik ook even rondkijken hoe de rest daarover denkt. De heer Van 't Eind.

De heer Van 't Eind: Ja, voorzitter, toch een punt van orde. Op zich hoeft die agendering van mij niet hoor maar hij heeft natuurlijk gewoon het recht om het te agenderen als hij daar genoeg steun voor heeft. Dus ja, dat we het gewoon is om die, als hij dat niet wil, dan ... Sorry, als de heer Zoghbi dat niet wil dan mag die dat doen natuurlijk, als die er steun voor heeft. Maar die krijgt die niet van mij overigens.

De voorzitter: Ik zei al, dan ga ik even bij het forum rondkijken. U zegt, er komt nog een technische briefing, mogelijk een voorstel maar toch willen we volgend forum het hier over de financiële gevolgen hebben. Dan kijk ik rond of daar steun voor is? Dan zie ik van fracties steun, van Beter voor Rijswijk, van CDA en van de ChristenUnie. Wordt die daarmee geagendeerd voor volgend forum met als reden de financiën dus dan gaan we het met name dan over de financiële gevolgen hebben naar aanleiding ook van de presentatie. Ja? Oké, wordt die zo genoteerd.

De heer Zoghbi: Dank je wel.

De voorzitter: Dank.

4. Vaststelling agenda

De voorzitter: Dan ga ik graag, als er geen andere RIBS geagendeerd hoeven te worden, dank u wel, naar agendapunt 4, vaststelling van de agenda. Waarmee ik één al door de griffie doorgegeven punt heb. Er stond op de agenda om vandaag de buitenplanse omgevingsactiviteiten en het voorstel daarvoor te bespreken want de raad heeft het adviesrecht over alle buitenplanse omgevingsactiviteiten, in 2022 hebben we daar een raadsbesluit over genomen. Vervolgens hebben we de afgelopen periode gekeken of dat werkbaar praktisch en efficiënt gemaakt kan worden, deze afspraak. En heeft de raadswerkgroep daar een advies over uitgebracht en er komt een voorstel tot aanpassing van het eerder genomen besluit. Dit is op dit moment in die fase dat dat een bindend besluit kan zijn en op die manier naar de raad kan. Het gaat over een bindend advies vanuit de raad dat nodig is zodra een bepaalde aanvraag voor een buitenplanse omgevingsactiviteit niet past binnen de door de raad vastgestelde kaders. Daarmee is het voorstel dit direct in de raad te brengen. Ik kijk rond. Dank wel. Dan is dat daarmee van deze agenda en rechtstreeks naar de raad zoals eerder besproken. Dan is er nog een agendavoorstel. Ik kijk naar de griffie, dat geldt nog steeds. Ja. Om eerst de ingezonden brief over station Rijswijk die geagendeerd is te behandelen en pas daarna over

te gaan over de artikelen over grond, het voorstel over grond. Omdat dat beter uitkomt in de agenda van de wethouders en we dan geen schorsingen tussen forum Stad en forum Samenleving hoeven te doen. Ik kijk rond of we inderdaad eerst ... De heer Loof.

De heer Loof: Nou, ik zit een beetje te denken aan mijn eigen agenda op dat moment. Want ik heb ook wat punten in Samenleving waar ik ook juist daarna naartoe wilde. Dus ik vind het op zich niet zo'n probleem als die RIB niet en te lang wordt besproken maar ik kan dat niet inschatten.

De voorzitter: Om dan even, mag ik inventariseren hoeveel mensen er naar aanleiding van station Rijswijk input willen leveren want dan ik ook een beetje inschatten. Als u uw handen omhoog doet dan weet ik welke fracties daar wat over willen zeggen, over station Rijswijk. Oké, dat is niet de hele raad, de heer Loof, en onder die premissen houden we ook rekening dan met uw agenda maar kunnen we met uw instemming wel eerst station Rijswijk doen?

De heer Loof: Dat is goed.

De voorzitter: Dank. En onder premisse, dat is onder die voorwaarden. Ik dacht, ik zal even wat moeilijke woorden daar laten waar ze horen, niet hier.

5. Mededelingen college

De voorzitter: Dan gaan we meteen naar, wacht even, dan heb ik er nog één, mededelingen college. Er is nog een mededeling vanuit het college. Mevrouw Van de Waart.

Mevrouw Van de Waart: Dank u wel, voorzitter. U heeft allen van de griffie vandaag een mail gehad met, nou ja, de attentie dat er een lobbybrief op dit moment is als het gaat om de bezuinigingen van het Rijk ... Moet ik dichterbij? Dat is me nog nooit verteld dat ik te zachtjes praat, jongens. Oké. Er is een lobbybrief in de maak vanuit de MRDH, vanuit de regio eigenlijk tegen zeg maar de bezuinigingen die er op dit moment aan de orde zijn van het Rijk als het gaat voor de gelden voor zeg maar openbaar vervoer. U heeft daarvoor een mail gehad dus ik wou u daarop attenderen want u heeft vast allemaal hele drukke mailboxen. Het is eigenlijk, ik wou er ook nog een tip bij geven, het is eigenlijk heel simpel. Er zitten twee linkjes in, als u deze lobby wil ondersteunen is de bovenste link voor u. En dat kan u allemaal individueel doen dus hoeft u niet per se met de hele fractie te doen en u kunt ook anderen daarop attenderen. Mocht u nou mensen in de samenleving hebben die hier graag iets mee willen, dan kunnen ze daarvoor de tweede link gebruiken.

De voorzitter: Dank. Een vraag van Beter voor Rijswijk. Nee, doe maar Rijswijks Belang. Zal ik dat ook doen. Sorry hoor.

De heer Bruin: Lijkt me beter. Ja, voorzitter, ik wil hier toch graag even een punt van orde maken omtrent dit punt gezien de bijzonder omstandigheden.

De voorzitter: Maar heel even, een punt van orde betekent de vergaderorde of heeft u een vraag aan ... Welke orde bedoelt u?

De heer Bruin: De wethouder over dit punt. Ik maak een punt van orde over de bijzondere omstandigheden van deze brief. Deze brief ...

De voorzitter: Ja, maar een punt van orde gaat over hoe wij op dit moment met elkaar de inbreng doen maar ik denk dat u een inhoudelijk punt over de brief wil maken en ook de procedure ervan.

De heer Bruin: Ja, ja. Een inhoudelijke, ja, zeker weten.

De voorzitter: Oké, dan begrijpen we elkaar goed en hopelijk anders thuis ook.

De heer Bruin: Gezien de bijzondere omstandigheden van deze brief die mij vanmiddag pas bereikte wil ik graag even uitleggen waarom wij van Rijswijks Belang niet meedenken. Rijswijks Belang gaat zelfs schriftelijk aangeven om de brandbrief van het MRDH niet mee te tekenen. Om de doodeenvoudige redenen dat de brief kort voor het verstrijken van de deadline in de brief genoemd is, bij ons terecht is gekomen. De brief bevat eenzijdige informatie en enkel alleen vanuit de visie van het MRDH. Laat duidelijk zijn dat we bij Rijswijks Belang staan voor een goed openbaar vervoer en bereikbaarheid voor de regio. Laat de Muziekbuurt daar een voorbeeld van zijn. Maar iets ondertekenen dat op basis van halve informatie is kunnen wij niet en zeker niet verkopen aan onze achterban. Dank u wel.

De voorzitter: Dank voor uw mededeling dan gericht aan de MRDH en daarmee genoteerd.

6. Terugkoppeling gemeenschappelijke regelingen

De voorzitter: Gaan we door naar terugkoppeling gemeenschappelijke regelingen. Mag ik iemand het woord geven over gemeenschappelijke regelingen? Mevrouw Van der Weij.

Mevrouw Van der Weij: Dank u wel, voorzitter. Ik denk dat het goed is om nog eens een keer te herhalen dat de MRDH, de vergadering tegenwoordig digitaal volgbaar zijn en de informatie allemaal online vindbaar zijn en dat in die context die brief misschien ook gelezen moet worden. En verder laat ik het even bij de terugkoppeling, behalve dat ik de heer Van 't Eind nog aankijk of die mij wil aanvullen of niet?

De heer Van 't Eind: Ja, ik ...

De voorzitter: De heer Van 't Eind, via de voorzitter, dank u wel.

De heer Van 't Eind: Ja, voorzitter. We zaten al bij het volgende, sorry, ik zat even niet op te letten, we zaten al bij het volgende punt met de terugkoppelingen? Ja, oké. Ja, aanvullend op mijn collega van D66 is het denk ik goed om te melden ook vanuit de vervoerscommissie van de MRDH, Vervoersautoriteit moet ik eigenlijk zeggen, dat er op dit moment ook weer verder gewerkt wordt nog aan de evaluatie van de gemeenschappelijke regeling waar wij in zitten, waar wij onderdeel van zijn, de MRDH. Die wordt geëvalueerd, die gaat nu een tweede fase in. Er worden een aantal vragen verkend waaronder iets wat we vanuit deze raad en wat wij namens deze raad vaak hebben herhaald maar ook vanuit andere gemeenten. De manier waarop het democratisch is georganiseerd en de mate waarin je ook de lokale geluiden ook terug kan laten komen zeg maar en kan laten aansluiten op de besluitvorming binnen de MRDH. Als ik het nu even goed zeg hoor. En of dat niet ook anders georganiseerd zou kunnen worden? Is ook onderdeel van die tweede fase. Nou, ik ben heel erg benieuwd wat daaruit gaat komen maar het is in ieder geval goed om te volgen. Maar we zullen u als raad op de hoogte houden van de voortgang van die evaluatie. Het tweede is denk ik goed om aan te geven in het kader van die evaluatie gaat de MRDH ook wat breder met behalve dan de raadsleden die in de Vervoersautoriteit zitten, met raadsleden in gesprek. Daar organiseren ze ook bijeenkomsten voor. Die kunt u, volgens mij staan die ook in iBabs of daar bent u in ieder geval via iBabs ook voor uitgenodigd. Ik kan u alleen maar oproepen, heeft u, vraagt u zich af of wilt u een keer ook uw ideeën op tafel leggen omtrent de MRDH en hoe je daar tegenaan kijkt, ga dan naar die bijeenkomsten ook. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank, duidelijk oproep op deel te nemen aan de evaluatie en het vervolg geven aan de evaluatie van de MRDH. Kijk ik rond voor andere gemeenschappelijke regelingen. Nee, dank u wel.

7. Overzicht toezeggingen en moties (volgt in forum Stad 12 november 2024)

De voorzitter: Overzicht van moties en toezeggingen. Nou was misschien opgevallen dat het er niet bij zat. We zitten wat dicht op de vorige raad en daar hebben we natuurlijk dingen om gevraagd om te zorgen dat er weer een stand van zaken in komt. Die stand van zaken loopt nog dus de volgende keer komt dat weer terug.

8. Vaststellen verslag 10 en 17 september 2024

De voorzitter: Dan denk ik dat wij door kunnen naar het vaststellen van de forumverslagen. Ik zie zo, ja, dan ja, naar links gaat uw gang.

De heer Mazouz: Dank u, voorzitter. Twee kleine puntjes. Conceptverslagje forum Stad 17 september, pagina 1 staat bij aanwezige raadsleden, mijn naam staat erachter. Volgens mij ben ik geen raadslid, ik ben een fractieassistent. Een tweede punt, pagina 19, achter mijn naam staat er, dank u, voorzichtig maar moet zijn, dank u, voorzitter. Dat was het.

De voorzitter: Zeg de dank u naar de dank je en het raadslid naar de fractie, voorzitter, of de ...

De heer Mazouz: Nee, er stond ... Sorry?

De voorzitter: Het raadslid naar fractieassistent.

De heer Mazouz: Correct.

De voorzitter: En dank naar ...

De heer Mazouz: Dank u, voorzichtig, stond er maar dat moet zijn, dank u, voorzitter. Dat is wat ik zei. Oké.

De voorzitter: Ja. Past ook beter in het plaatje. Nog andere opmerkingen? Nee? Dan zijn ze met deze wijzigingen die verwerkt worden door de griffie vastgesteld.

9. RIB 24 050 Station Rijswijk van Handelingsperspectief naar Ontwikkelvisie

De voorzitter: Dan wil ik overgaan naar het raadsvoorstel over station, het raadsvoorstel de informatiebrief over station Rijswijk. ChristenUnie heeft gevraagd die te agenderen samen met GroenLinks en Partij van de Arbeid. Met als toelichting dat het gaat over de ingangen en hoe het verder moet met de ingangen. Dan geef ik u als eerste het woord.

Mevrouw Harmsen: Ja, dank u wel, voorzitter. Ik heb voor het gemak en voor de efficiëntie mijn vragen ook alvast opgestuurd. Die kunnen mensen die meekijken vinden op bestuurlijkeinformatieRijswijk.nl onder forum Stad van vandaag. Ik heb dus een aantal vragen gesteld. Het duurt nog even voordat er een besluit wordt genomen over de ingang van het station maar dit is een ingrijpend besluit waar we als raad overheen, ons over gaan nadenken. Maar er zitten een aantal principes waar we net in de Mobiliteitsstrategie ook weer over hebben gehad, dat we het STOMP-principe zouden aanhouden. Die worden geschonden als een van deze in- en uitgangen

wordt gesloten. Dus ik dacht, laten we dan even technisch erom vragen van, hoe vindt u het eerste plan zeg maar wat er is, dus uiteraard nog in potlood, hoe vindt u dat samengaan met het STOMP-principe? Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Ook dank voor het alvast toezenden van de vragen. Maar ik kijk even rond, wilde u nu al een eerste termijn toevoeging of kunnen we door naar de wethouder? Ja, toch toevoeging? Dan allereerst de heer Zoghbi. De heer Zoghbi vraagt aan mevrouw ... U was zo snel met uw hand, mijnheer Zoghbi. Ik dacht, u wil ook als eerst.

De heer Zoghbi: Nou ja, geen probleem, ik wil heel graag het woord nemen. Nee, bedankt voor het agenderen van dit stuk. We hebben de stukken over station Rijswijk aandachtig gelezen en hierbij onze reactie gegeven. De beoordeling van de huidige situatie van het station komt op ons over als zeer accuraat en het wensbeeld voor de toekomst is duidelijk omschreven. Echter blijven nog enkele vragen onbeantwoord, met name met betrekking tot de huidige situatie van het station. Het voorstel richt zich voornamelijk op de toekomstige ontwikkeling en de verbinding met station Rijswijk Buiten maar geeft weinig duidelijkheid over op wat er op korte termijn wordt ondernomen om de huidige problemen aan te pakken. Het station kampt momenteel met verloedering, een ongebruikte fietsstalling aan de kant van de piramide, gevaarlijke oversteekplaatsen en een algeheel verlaten en onveilig gevoel onder de inwoners.

De voorzitter: De heer Zoghbi, ik moet heel even, gezien onze nieuwe regels, wat aan de raad vragen over de orde. Hij was namelijk geagendeerd op basis van de ingangen en op basis van de toekomst en u gaat het over de huidige situatie hebben en dat is een ander punt dan geagendeerd is. En ...

De heer Zoghbi: Ja, ik dacht dit is wel een goed moment om toch bij het station de problemen die zich daar ...

De voorzitter: Ja, nee, het zegt, we motiveren en de rest dus ik kijk ook even rond of anderen het goed vinden dat we dan nu een ander punt gaan bespreken dan is geagendeerd? Ik zie daar niet heel veel bezwaren tegen dus vervolgt uw betoog.

De heer Zoghbi: Oké, fijn. Ja, ik hou het wel kort. Nou ja, en daarnaast is er sprake van achterstallig onderhoud en gebrek aan voldoende verlichting, wat bijdraagt aan het gevoel van onveiligheid. We zouden graag willen weten wat we nu van plan zijn om deze problemen in de huidige situatie aan te pakken? Kan de wethouder hier meer duidelijkheid over geven? Wat zijn de concrete stappen die genomen gaan worden om de veiligheid en het gebruik van het station nu te verbeteren? En nog een korte aanvulling omtrent het handelsperspectief van Goudappel. De datum daarop is 1 april 2022. Is die nu alsnog actueel of is dat alweer een beetje gedateerd? Dat was kort een vraag daarover. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Van der Weij.

Mevrouw Van der Weij: Dank u wel, voorzitter. Allereerst bedankt voor het stuk. Fijn om de richting te zien en de beweging te zien in het station. Daar hebben we lang op gewacht en we vinden het station een belangrijke plek hebben in Rijswijk en zeker met alle ontwikkelingen die daar zijn. Ook heldere plaatjes en grafieken. Ik zou een klein advies willen geven om de titel BTM in ieder geval één keer uit te schrijven want het icoontje hielp me gelukkig te begrijpen dat het om een bus en een tram ging maar uit BTM kon ik het zelf niet herleiden. Eén vraag, op de laatste bladzijde van het rapport staat heel duidelijk dat er nog wat vragen zijn over wie waarvan eigenaar is. Ik denk dat dat heel belangrijk is om dat helder te krijgen om daarna tot keuze te kunnen komen. Dus ik was benieuwd of

er zicht is op wanneer daar duidelijkheid over komt, of we moeten wachten tot het volgende raadsvoorstel of dat er al eerder iets bekend kan zijn of misschien al bekend is? Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Kijk ik verder rond. Dan zie ik dat dit de inbreng vanuit de raad eerste termijn is. Vraag ik wethouder Van de Waart om een reactie.

Mevrouw Van de Waart: Dank u wel, voorzitter. Laat ik beginnen met mevrouw Harmsen. Nou, u vraagt naar het STOMP-principe. Dat klopt. U had wat specifiek gevraagd over, wat betekent dat voor de wandelaar en voor de fietser? Ik ben het met u eens dat een afsluiting van de stationsentree aan het Piramideplein inderdaad betekent dat zowel de voetganger als de fietser verder moet gaan om gebruik te maken van de trein. Dus dat heeft u correct. Daarmee moet ik wel zeggen dat die beslissing nog helemaal niet is genomen. Het rapport wat u heeft gezien maakt eigenlijk een inventarisatie van wat er inderdaad, zoals mijnheer Zoghbi zei, niet zo goed is aan het station. Wat er misschien ook wel een beetje wel goed is maar vooral zeg maar welke kanten we op kunnen denken. Dus daar is ook echt nog geen beslissing over genomen en wordt ook nog niet gedragen door de verschillende gesprekspartners, maar ook vooral nog niet met u besproken. Vervolgens had u toch ook nog wat vragen gesteld over, kunnen we niet iets met bewegwijzering doen en wat zouden daar de kosten van zijn? Dat is, nou, dat zou ik eigenlijk gewoon niet kunnen zeggen want dat vraagt echt een inventarisatie wat je precies wil bewegwijzeren, wat daar zeg maar ook de mogelijkheden voor zijn en wat daar de kosten van zijn. Waar ik het wel over eens ben is dat dat uiteraard goedkoper is dan een grootschalige ingreep in het gebied. Dus dat het natuurlijk één van de dingen is die je meeneemt op het moment dat je keuzes gaat maken over de ontwikkelingen van het gebied. Ik hoop u daarmee in ieder geval uw vraag goed beantwoord te hebben. Ik kijk heel even aan anders hoor ik het graag. Ik kijk heel even naar, want ik denk dat de huidige situatie over omtrent het station, dat is voor wethouder Wit. Dus ik weet niet of hij die gelijk wil oppakken of dat ik ... Ja, de vraag over wie precies waarvan is, daar moet ik heel eerlijk zeggen dat ik na een week dat nog niet helemaal kan beantwoorden. Dus ik hoop dat u dat mij verontschuldigt en dat ik daar bij u op terug mag komen. Ja?

De voorzitter: Dan gaat de voorzitter even streng kijken waar en wanneer we daarop terug gaan komen, of u dat meeneemt bij een vervolgesprek of een vervolgmededeling.

Mevrouw Van de Waart: Schriftelijk? Ja?

De voorzitter: De keuze is geheel aan u. Aan u en de raad, ik leg alleen het smartprincipe om te zorgen dat we weten waar en wanneer wat gebeurt nog even voordat u dat aan kan geven. De heer Wit over de andere vragen.

De heer Wit: Ja, dank u wel, voorzitter. Een vraag over het onderhoud en het beheer van de fractie Wij. Rijswijk. We hebben wel de afgelopen periode tweemaal een buitenspoorstelling gehad, een buitendienststelling van het spoor. Waarin veel grootschalige schoonmaak heeft plaatsgevonden, zowel van de perrons als van de situatie boven de piramides, aan beide kanten. In die periode is ook allemaal onderhoud, is er behoorlijk wat onderhoud uitgevoerd. In de afgelopen tijd hebben we ook flink geïnvesteerd, flink veel onderhoud is er uitgevoerd aan liften, roltrappen en gevelbekleding. Dus om nou te zeggen dat er niets gebeurt, we hebben behoorlijk wat gedaan. Tegelijkertijd zien wij ook wel dat het station, nou ja, structureel ook echt wel iets nodig heeft. En daarom hebben wij afgelopen jaar, afgelopen anderhalf jaar een aantal bestuurlijke gesprekken gehad met zowel NS als met ProRail om te kijken hoe we daar structureel in kunnen gaan voorzien. Dat betekent dat we willen kijken of wij met contractvorming het zo kunnen doen dat al die werkzaamheden bij één partij terechtkomt die ook relatie heeft met ProRail zodat we ook die communicatie zo kort mogelijk kunnen houden. En dat zij ook, nou ja, als het over een buitendienststelling van een spoor gaat, daar

op een goede manier op kunnen inhaken. We hebben in november weer, eind november het volgende bestuurlijk overleg en dan proberen we daar ook weer een stevige stap in te zetten. Maar we zijn er wel degelijk mee bezig om te zorgen dat er echt structureel onderhoud en schoonmaak ook blijvend aan dat station wordt uitgevoerd. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank. Dan kijk ik of de raad behoefte heeft aan een tweede termijn of sorry, het forum. Ik zie dat mevrouw Harmsen dat heeft. Daarna nog? Mijnheer Zoghbi. Dank. Mevrouw Harmsen.

Mevrouw Harmsen: Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, een opmerking en een vraag. Sinds corona is er, zijn er zelfs nog meer nietjes bijgekomen aan het Piramideplein. Dus de behoefte van fietsers om daar hun fietsen te stallen op een veilige manier met een extra slot is toegenomen. Ik kan me ook herinneren dat er nog eerder data werd gebruikt in de eerdere onderzoeken naar het station, toen het midden in de coronatijd was en het OV op zijn gat lag. Dus als we het komend jaar ook weer gaan hebben over Piramideplein ingang en het gebruik ervan, dat we goed moeten kijken naar de data, welke data wordt er gebruikt. Want als we weer de data van 2020 tot 2022 gaan gebruiken, ja, dan kan ik wel vertellen dat het heel erg rustig was. Maar het wordt nu steeds beter gebruikt. Dat mensen bijvoorbeeld uit Spoorwijk weten het te vinden omdat je bij de Generaal Spoorlaan het fietspad van de Willekenslaan onder de Generaal Spoorbaan doorloopt zonder stoplicht. En steeds meer mensen weten dat te vinden dus mensen kunnen zonder stoplicht naar het station en dat heeft grote voordelen natuurlijk. Dat blijft zo als het Piramideplein openblijft, dat je vanuit de kleurenbuurt, wijk Te Werve, wijk Huis te Lande zonder stoplicht naar het station kunt gaan en dat geeft ... Dus dat is meer dan alleen maar wat verder lopen en verder fietsen, het gaat juist om het drukste verkeerspunt van Rijswijk. Wat is dat Generaal Eisenhowerplein waar en de bus en de tram en de drukste kruising van Rijswijk is qua auto's. Daar neem je dus ook nog extra voetgangers en fietsers met haast voor hun trein, die gaan er nog extra overheen. Dat is dus even wat verder dan de 500 meter die het kost om die andere uitgang te bereiken. Het gaat ook juist om verkeersveiligheid. En het STOMP-principe is, de wandelaar en de fietser voorrang geven om hun doelen te bereiken. Als wij die ene uitgang gaan sluiten, dan nemen we dat STOMP-principe niet serieus en dat hebben we wel afgesproken. Ja, dat was het eigenlijk. Dus het ging me meer om dan alleen verder lopen, het ging ook om drukte en veiligheid. Ja, dat is het.

De voorzitter: Nou, heeft u uw punt vakkundig onderbouwd met alle locaties erbij. De heer Zoghbi.

De heer Zoghbi: Dank u wel, voorzitter. Bedankt voor de beantwoording. Wij hebben niet aangegeven dat er niets is gebeurd aan het station dus excuses als dat zo is overgekomen. Maar we hebben meerdere wijkshouwen gehad met inwoners en er zijn veel plekken om het station ook die een onveilig gevoel geven. Ik zal voor jullie volgende bestuursoverleg de punten aan de wethouder overleggen. Dank u wel.

De voorzitter: Heel fijn, u gaat uw punten delen met de wethouders dat bekend is voor begin november begreep ik wat er uit uw wijkshouw is gekomen om dat terug te geven. Dank u wel. Kijk ik naar of de wethouders behoefte hebben aan een reactie op de tweede termijn?

Mevrouw Van de Waart: Nee, ik denk dat de raadsleden heel duidelijk waren. Dank je wel.

De voorzitter: Ja, dank. Dank dat u het heeft gehoord. Dan sluiten we daarmee dit agendapunt af.

10. Raadsvoorstel Bodemenergieplan Rijswijk Bogaard stadscentrum en Plaspoelpolder (RV 24-053)

De voorzitter: En gaan we door naar het raadsvoorstel Bodemenergieplan Rijswijk Bogaard stadscentrum en Plaspoelpolder. Wie mag ik daar als eerste het woord voor geven? PG&R had namelijk al vragen gesteld, die zijn binnen. Dus wellicht wil PG&R beginnen.

De heer Mazouz: Dank u, voorzitter. Inderdaad, er waren een aantal vragen opgestuurd en ik hoor net van de wethouder dat de beantwoording ondertussen gedaan is. Dat is ook gebeurd. Ik heb die gezien. Bedankt voor de beantwoording, wethouder.

De voorzitter: Geen vervolgvragen op de door u gesteld vragen?

De heer Mazouz: Op dit moment niet zei ik.

De voorzitter: Op dit moment niet. Dan kijk ik verder de rij af. Mevrouw Van der Weij.

Mevrouw Van der Weij: Dank u wel, voorzitter. Als eerste goed te noemen dat net als de ruimte boven de grond ook de ruimte onder de grond steeds schaarser wordt en steeds kostbaarder. En dat het van belang is om daarbij goed alles af te wegen, de vraag en het aanbod en welke knelpunten er zijn. Dus goed dat we als Rijswijk dit willen en dat we hierover aan het nadenken zijn, dat is echt top. Maar de Energie Adviesraad schrijft over een visie meer dan deze regulering, een visie op gebruik van deze kostbare ondergrond, net zoals wij visies hebben op mobiliteit of op groen. Hoe ziet u dit? Kunnen wij dat ook gaan verwachten en zo ja, wanneer? Of zijn we daar nog niet aan toe en dan waarom nog niet? Dan nog een andere vraag. Kunt u ons uitleggen, want het is een technische vraag, er zijn twee systemen in Rijswijk, een open en een gesloten systeem. We zijn eigenlijk benieuwd waarom er twee verschillende systemen zijn en hoe die keuze gemaakt wordt? En hoe die keuzes in de toekomst gemaakt worden lijkt voor deze twee gebieden dan wel duidelijk maar hoe dat in het vervolg zit is mij nog niet helemaal duidelijk. Dan ook, mensen en ondernemers die al op een dergelijk systeem zijn overgeschakeld, want er zijn dus al her en der systemen, hebben misschien voor- of nadelen ten opzichte van de mensen die nu nog moeten instappen. Hoe zit dat en hoe gaan we daarin handelen? Is dat voordelig of is het nadelig, is er een korting of is er een subsidie, kunt u dat wat meer duiden? Dus wat gaat het betekenen voor de mensen die al ingestapt zijn en voor de mensen die nog moeten instappen? Mensen, ondernemers, zeker voor de gebieden waar het om gaat. Dan nog een vraag. Er staat ergens in een zin staat, in de rest van de gemeente is er weinig vraag naar bodemenergie. Ik vind dat wel een interessante uitspraak omdat er ook nog gebieden zijn waarvan we eigenlijk nog niet weten hoe ze aangesloten gaan worden op het warmtenet, wel of niet, misschien. Dus hoe weten we zo zeker dat er te weinig vraag is en wat betekent dat voor de toekomst voor de gebieden waarvan we nu nog niet weten hoe ze aangesloten gaan worden? Dat waren mijn vragen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan kijk ik verder. Fractie Wij. Rijswijk, geen inbreng. Overkant, het CDA, mijnheer Van Enk.

De heer Van Enk: Ja, ik had een paar concrete vragen want ik vind het voorstel op zichzelf heel duidelijk en dus wij zijn daar vast en zeker mee akkoord. Alleen even de aard van het besluit. Want er staat dat wij het plan gaan vaststellen, dat doen we wel eens vaker. Maar ik heb ook wel eens vaker gevraagd, geeft dat dan een rechtsgevolg en is dat hier ook aan de orde? Want er staat in het stuk over het vervolg, de regels zullen worden meegenomen bij het uitwerken van de basisregels in het omgevingsplan. Ja, en dan denk ik, wat is nu precies deze tussenstap? Zit de Omgevingswet ons dwars? Stellen we het daarom niet meteen vast of gaat het college dat doen? En wat is de urgentie

op dit punt? Als dit proces nog langer gaat duren, komen dan bedrijven al in de knel of moeten we noodverordeningen vast gaan stellen? Ik noem maar wat, het is populair tegenwoordig. En tot slot, ja, de Adviescommissie die hier wijst op de financiën, dat dit wel aardig wat gaat kosten, ook de handhaving. Is het college nog van plan om hier een paragraaf over de dekking toe te voegen? Dat moeten we vooral niet vergeten. En ik was benieuwd wat nou dit plan zelf heeft gekost qua voorbereiding want het is een behoorlijk uitgewerkt technisch plan, het ziet er prima uit. Maar doen we dat met eigen ambtenaren, huren we daar een bureau voor in? Wat zijn de kosten van zo'n plan? Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw De Waart.

Mevrouw De Bruijn: Dank u wel, voorzitter. Dank aan het college ook voor het voorleggen van het Bodemenergieplan. GroenLinks is blij om te zien dat er van het college voortvarend wordt gewerkt aan duurzame energievoorzieningen voor Rijswijkers. Met het voorliggende plan stuurt de gemeente op een zo goed mogelijk laten functioneren van het bodemenergiesysteem. Wel heeft GroenLinks nog een aantal vragen hierover. Het strokenpatroon zoals dat nu voorligt zorgt voor sturing en dat maakt dat open en gesloten bodemenergiesystemen maximaal benut kunnen worden. Als de raad het Bodemenergieplan vaststelt, betekent dit dat er dan onder de Plaspoelpolder en de Bogaard geen andere bestemmingen meer mogelijk zijn door bodemenergie? En hoe kunnen we andere gebruiken en behoeften van de bodem integraal tegen elkaar afwegen als we dit plan nu vaststellen? Daarnaast, in het Bodemenergieplan staat dat de installatie moet worden schoongespoeld, ik weet even niet meer of dat over een open of gesloten of beide ging, maar dat hier vervuild brijnwater bij vrijkomt. En het Bodemenergieplan vervolgt met het feit dat het nu te vroeg is om aanvullende maatregelen te nemen voor dit brijnwater. GroenLinks maakt zich hier zorgen over. Is het college het met GroenLinks eens dat er veiligheidsmaatregelen moeten worden genomen om de grondwatervervuiling te voorkomen bij de exploitatie van bodemenergiesystemen en hoe geven we daar invulling aan? En tot slot, in het Bodemenergieplan staat dat het grondwaterpeil kan zakken en dat dit zetting kan veroorzaken. In het plan staat dat alleen de initiatiefnemer de effecten van een beoogd open bodemenergiesysteem op de tramlijn dient aan te tonen en verder staat er niets over andere gebruiken bovengronds dan een tram. Is de wethouder het met ons eens dat er veiligheidsmaatregelen moeten worden genomen om bodemdaling te voorkomen en kan de wethouder daar iets over vertellen? Dank je wel.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Loof.

De heer Loof: Ja, dank u wel, voorzitter en ook dank aan de wethouder. Enkele vragen. In het raadsvoorstel wordt aangegeven dat ten aanzien van handhaving en de kennis van dit onderwerp veel, ik denk dat de handhaving op dit onderwerp veel kennis vergt en dat de gemeente deze kennis niet in huis heeft maar dat dit in te huren is. Tegelijkertijd wordt opgemerkt dat de Omgevingsdienst ook veel kennis heeft waarvan gebruikt kan worden gemaakt. Dus eigenlijk concreet wil ik van de wethouder een toezegging vragen om ook in het licht van onze ambities om externe inhuur te verminderen, zoveel als mogelijk gebruik te maken van de kennis die de Omgevingsdienst al heeft zodat we niet onnodig mensen op dure basis moeten gaan inhuren waar dat mogelijk voorkomen kan worden. Daarnaast de vraag aan de wethouder of die zou kunnen uitbreiden op welke wijze de communicatie van het plan gaat plaatsvinden? Het plan noemt wel een paar manieren maar het is een technisch onderwerp. Het is niet meteen duidelijk wat hiervan de onderwerpen zijn, als een inwoner of een ondernemer dit ineens voorbij ziet komen. Bodemenergieplan, ook nog eens in mijn wijk, wat gebeurt hier, wat is dit? Ik weet dat het is gericht op initiatiefnemers, dat staat ook duidelijk in het plan. Maar alleen al het bekendmaken van een plan met een dergelijke naam kan natuurlijk wel voor verwarring zorgen. Moeten inwoners misschien zelf op termijn wat gaan doen? Met wie

hebben ze later misschien contact, is dat met een initiatiefnemer, is dat met de gemeente? Nou ja, goed, ik denk dat de wethouder wel snapt waar ik naartoe ga. Dus daarom nog iets duidelijker concreter krijgen op welke manier er ook wordt voorkomen dat er eventueel verwarring of consternatie gaat ontstaan na dit plan. Ik denk dat het meevalt maar wanneer je mensen direct richting iets als warmte, ja, iets gaat vaststellen wat te maken heeft met de verwarming van mensen hun huizen, dan kan de reactie nog wel eens groot zijn dus vandaar. Tot slot de vraag hoe het regelen van dit onderwerp zich, onder andere bij de Bogaard, zich verhoudt met andere ontwikkelingen in het gebied? Want op de kaart wordt aangegeven dat in dat gebied van Bogaard stadscentrum ook de Artiestenbuurt valt en een deel van de Ministerbuurt. Ook de Prinses Beatrixlaan valt daar dus onder en de vraag is, hoe wordt de samenhang daar met mogelijke ontwikkelingen dus geborgd? Gaan inwoners van de wijk hier wat van merken? Kunnen initiatieven voor bodemenergie gevolgen hebben voor de mogelijkheden op de Prinses Beatrixlaan? En diezelfde vraag eigenlijk voor het gebied Plaspoelpolder, wat ook een groter gebied is dan enkel Plaspoelpolder. Tot zover mijn vragen, voorzitter.

De voorzitter: Dank. De heer Cupedo.

De heer Cupedo: Dank u wel, voorzitter. Wij kunnen ons redelijk aansluiten bij de vragen van D66, met name dan over de twee wijken die worden aangesloten hierop. Nog een aanvullende vraag, hebben de WarmtelinQ werkzaamheden en ongemak in de gemeente van ruim twee jaar alleen invloed op dan die twee wijken en doen de overige wijken niet of nooit mee? Dat waren mijn vragen. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel. Kort en krachtig. Rijswijks Belang, mevrouw Niesen.

Mevrouw Niesen: Dank u wel, voorzitter. Ik heb verder geen vragen meer want alle vragen zijn al gesteld. Dank u wel.

De voorzitter: We zullen wel noteren dat u zich aansluit bij eerder gestelde vragen dus ja. Ja? Dank u wel. De heer Van der Veer.

De heer Van der Veer: Dank u wel, voorzitter. Veel is al gevraagd. Ik had nog twee vragen. Bedankt voor het hele moeilijke stuk. Het is ondanks dat er geprobeerd is om het zo makkelijk te schrijven was het toch wel vrij technisch. Eén van de vragen die bij de Partij van de Arbeid nog leefde van, kan de grote vraag van bodemenergiesystemen voor de Bogaard en Plaspoelpolder niet extra worden opgevangen in andere wijken, omliggende wijken? Dus zou je daar wellicht iets kunnen verzinnen om de grote vraag die wordt verwacht, om die daar vandaan te halen? Dan een tweede vraag. Het gaat natuurlijk het een en ander kosten en we kennen bij onze kabels onder de grond een soort precariorechten voor de kabels. Is dit hier ook van toepassing, dat de mensen die onder de grond dit soort voorzieningen gaan realiseren aan de gemeente een soort van belasting verschuldigd zijn? Dat was het.

De voorzitter: Dank. De wethouder is er klaar voor, heeft de vragen gehoord. Gaat uw gang voor de eerste termijn.

De heer Wit: Ja, voorzitter, dank u wel. Ook dank aan de raad voor de vragen want ik besef mij terdege dat dit een, nee, sorry, ik besef terdege dat dit een technisch stuk is en dus ook best wel wat vragen kan oproepen. Het is echt een stuk geschreven wat voor echt een specifieke groep inwoners, of niet eens inwoners maar vooral voor dus de gebruikers van Plaspoelpolder stadscentrum Bogaard. Daar heb je te maken vooral met bedrijven en met, nou ja, ontwikkelaars die de energiesystemen voor de appartementencomplexen die gebouwd worden aansluiten. En dat soort instanties,

bedrijven en ontwikkelaars worden meestal goed ondersteund door specialistische bedrijven die de aanvragen hiervoor en ook dit stuk goed kunnen duiden richting hun klant. Dus de particuliere inwoner van Rijswijk krijgt hier in principe niet mee te maken. Ik ga eventjes het lijstje af. D66, visie op gebruik van de ondergrond. Ja, ik heb niet direct voor de toekomst op de agenda staan een visie over de totale ruimte ondergrond, het gebruik daarvan. Het is ook namelijk best wel complex wat u vraagt en dat heeft te maken, zoals ook in het stuk staat, HTO, MTO, de opslag van warmte, de open en grote bodemnetten.

De voorzitter: Een klein puntje van orde. HTO, MTO, kunt u de afkortingen nog heel kort toelichten?

De heer Wit: Ja, voorzitter, dat kan. Hoge temperatuur opslag, midden temperatuur opslag. Maar dat zijn inderdaad dus allemaal, en feitelijk alles wat je in de bodem doet, in de toekomst willen we wellicht geothermieputten gebruiken om een groot deel van onze stad van warmte te voorzien. Dat betekent ook dat je iets in de bodem moet. Er is wel, we hebben wel contact met TNO ook in het verleden wel gehad over, hoe ga je dan om met die bodem? Want er zijn ook wel vanuit TNO vragen gesteld over, wat doe je dan als je een parkeergarage gaat bouwen, interfereert dat dan weer niet? Nou, er zijn heel veel dingen die daarop effect kunnen hebben maar ik heb niet in de planning staan om op korte termijn daar een visie over te gaan opleveren. U vroeg nog het verschil tussen open en gesloten systemen en waarom, nou, niet zozeer het verschil als waarom kiest men voor de één dan wel voor de ander? Nou, dat heeft vaak te maken met capaciteit. Een gesloten systeem is kleiner en gaat ook minder diep en heeft ook minder capaciteit en kan je dus echt voor één woning zelfs gebruiken. Een open systeem is veel kostbaarder en zul je dus echt gebruiken voor als de vraag groter is. Of wanneer je, nou ja, inderdaad veel meer huizen gaat..., inderdaad als de vraag veel groter is. Het is namelijk veel complexer om zo'n systeem aan te leggen. U spreekt over, ja, als er partijen later instappen, hebben die dan voor- of nadeel ten opzichte van de partijen die eerder instappen? Ja, het gaat natuurlijk niet zozeer om instappen, ik zou dat woord niet willen gebruiken. Het is een keuze die een bedrijf maakt om een bepaalde manier van warmte en koeling van hun panden, of een ontwikkelaar gebruikt, om die koeling en verwarming vorm te geven. Op het moment dat men kiest voor, als dit Bodemenergieplan is vastgesteld, dan betekent het dat als er al aanvragen gedaan zijn, en er zijn al een aantal systemen gerealiseerd, dat nieuwe aanvragen zich aan dit strokenplan moeten houden en dus ook geen interferentie mogen hebben met die anderen. Dus dat betekent ook dat er daarom gekeken moet worden, waar zou dan zo'n aansluiting kunnen komen? Dat heeft niet direct een nadeel. In principe is er voldoende ruimte om ook voor bedrijven die later voor deze keuze maken om gebruik te maken van dit soort ondergrondse verwarmings- en koelingssystemen. Ja, en de rest van, u vraagt ook, de rest van de gemeente, hoe gaat het daarmee om? Is er weinig vraag, wat is weinig vraag? Nou, dat heeft inderdaad vooral te maken met de capaciteitsvraag. Op het moment dat je zo'n systeem gaat aanleggen. Nou, laten we het zo zeggen, wij verwachten vanuit de Plaspoelpolder en het stadscentrum Bogaard, omdat het grote bedrijven zijn met een grotere vraag en ontwikkelingen zijn met een grotere vraag, dat daar dus dit soort systemen sneller toegepast gaan worden omdat ze een grotere capaciteit brengen dan bijvoorbeeld een warmtepomp die met lucht werkt. Wat wij in Rijswijk Buiten bijvoorbeeld doen is wel weer, daar is al heel veel met bodemwarmtepompen gewerkt en dat zijn veel kleinere systemen. Dus we hebben gemeend omdat de vraag voor de andere, de rest van Rijswijk naar verwachting veel kleiner is, omdat ook een deel naar verwachting op een gegeven moment op warmtenet overgaat en een deel wellicht al zelf maatregelen treft met warmtepompen en elektriciteit, dat de regulering daarvan niet direct noodzakelijk is. En dat juist deze locaties waar de vraag zo groot is kan zijn dat regulering belangrijk is dus daarom is dat plan hierop ingestoken. Dat had ik misschien ook in de eerste zin kunnen zeggen. Ja, af en toe moet je ook kritisch zijn op wat je zelf zegt. Het CDA zegt, het Bodemenergieplan vaststellen, ja, wat stellen we dan vast? Zijn het dan rechtsgevolgen, hoe zit dat dan met die

omgevingsplannen? Ja, uiteindelijk wat wij hier vaststellen, dat zijn de basisregels en aanvullende regels en die worden uiteindelijk in de omgevingsplannen verwerkt. Die omgevingsplannen die gaan we gebiedsgewijs over Rijswijk uitrollen. Dus het kan best zijn dat wij Plaspoelpolder of andere bijvoorbeeld stadscentrum Bogaard met die omgevingsplannen wat later zijn. Dat heeft niet direct een gevolg op dit stuk. Dit stuk ligt er dan gewoon als zijnde de input voor deze gebieden, echt specifiek deze twee gebieden. Ja, en voor de rest van Rijswijk heeft dat daar niet direct een gevolg voor, laat ik het zo zeggen.

De voorzitter: Ik zie een verduidelijkende vraag en interruptie van de heer Van Enk. Mijnheer Van Enk.

De heer Van Enk: Ja, even verduidelijken, die regels, treden die dan in werking na de raadsvergadering over twee weken of treden ze pas in werking bij de omgevingsplannen?

De voorzitter: Dank u wel. De wethouder.

De heer Wit: Nou, die treden wel in werking, het deel natuurlijk wat wij zelf handhaven. Het gaat nog wel eerst ook een deel voor de open systemen naar de provincie want Provinciale Staten moet het ook vaststellen. Dus die moet het overnemen, laten we het zo zeggen.

De voorzitter: Ja, nog een vervolginerruptie.

De heer Van Enk: Nee, het ging mij om het deel wat de gemeente handhaaft. Dus die eenzijdige, die enkelvoudige plannen, treden die na twee weken in werking als wij dit plan vaststellen?

De voorzitter: De wethouder.

De heer Wit: Ja, als ik het goed heb wel. Dan moet ik even, want u brengt mij nou een beetje in verwarring maar als ik het goed heb dan worden die direct ... Even kijken hoor. Nee, sorry, nog niet. Nu ben ik in de war.

De voorzitter: Wacht, wethouder, u mag er ook in tweede termijn zo op terugkomen.

De heer Wit: Nee, ik wil, in principe de basisregels, dit plan maakt onderdeel van de basisregels zoals we die vaststellen. Op het moment dat we de omgevingsplannen gaan vastleggen, dan wordt het totaalpakket vastgesteld. Alleen op het moment dat wij dit nu vastgesteld hebben, dan moet uiteindelijk de uitwerking daarvan nog wel door Provinciale Staten worden vastgesteld en dan is het in principe is dit plan is daarin voor Rijswijk vastgelegd. Ik hoop dat ik het zo duidelijk heb gemaakt, zo niet, dan kunnen we daar misschien nog op een ander moment even verder over praten. Het is complexe materie, dat begrijpt u. Het is ook voor mij juridisch gezien best interessant hoe dit werkt want er zijn best wel veel stappen die nog gezet moeten worden. Kom ik nog met een advies over de financiën want de Adviescommissie had daarover gevraagd, komt er nog een paragraaf over financiën? Ja, in principe niet, in dit stuk komt geen aanvulling meer over financiën. De financiële component zit hem vooral voor ons in de toezichthouding, zoals we zeggen, in de handhaving. En we moeten eerst maar eens kijken in de toekomst ook, we weten namelijk niet wat, hoe zo'n vlucht het gaat nemen, hoeveel van die aanvragen er komen. Dat zit hem ook deels in VTH. We zullen die uiteindelijk, dat is meteen de vraag die door Beter voor Rijswijk of door de VVD gesteld werd, ga je daarvoor dan externe kennis in halen? Nee, dat gaan we in principe, beleggen wij dat ook altijd bij de ODH. Dat betekent wel dat wij niet alles bij de ODH, wat wij bij de ODH inkopen in het pakket zit waar alle gemeenten in bediend worden. Op het moment dat je specifieke vragen hebt die buiten dat basispakket vallen zul je er alsnog wel voor moeten betalen, zo werkt onze relatie met de ODH. Dat kunnen gemeenten specifieke vragen zijn. Het plan, wat heeft het plan gekost? Heeft het CDA nog

gevraagd. Het is intern opgesteld dus exact wat het gekost heeft, dat zou ik moeten navragen hoeveel uren erin gestoken zijn. Maar er is in ieder geval geen extern bureau voor gebruikt dus de kennis om dit op te stellen is intern gebruikt, is interne kennis voor gebruikt. Dan even de VVD, heb ik eerste vraag van beantwoord. Ja, de communicatie richting, zoals ik net al zei, is vooral richting dus de ondernemers en richting ontwikkelaars. Dus wij zullen daar actief over communiceren dat dit is vastgesteld maar uiteindelijk is het voor die ondernemers vooral duiding vanuit adviesbureaus die echt de expertkennis in huis hebben hoe hiermee om te gaan en of het voor hen interessant is überhaupt om met zo'n systeem te gaan werken. Even kijken, Bogaard en andere ontwikkelingen, is dat een probleem? In principe is daar geen relatie. Als dit plan wordt vastgesteld nogmaals voor stadscentrum Bogaard en voor Plaspoelpolder, als er systemen buiten die wijken ook op een open of gesloten grondstelsel, een WKO, zouden gaan zitten, dan zou dat in principe gewoon kunnen. Alleen wat wij hier vaststellen is dus juist deze strokenmethodiek om zo efficiënt mogelijk te kunnen werken en ook die vraag voor de toekomst te kunnen faciliteren. Beter voor Rijswijk heeft de vraag gesteld over WarmtelinQ, of het van invloed is op de wijk en op dit systeem? Daar is in principe geen interferentie dus dat heeft geen invloed op elkaar. Dat is echt een ander systeem. WarmtelinQ is warmtenetten en de warmtenetten die in de toekomst aangelegd worden, die worden ook niet dwars door de Bogaard en voorlopig ook niet door de Plaspoelpolder aangelegd, vooralsnog. Dus het één sluit het ander ook niet uit. Even zien hoor. De Partij van de Arbeid, zou je nog ... Sorry, ik sla GroenLinks over maar ik kom straks nog even terug op uw vragen want die waren vrij specifiek. Zou je de, even kijken hoor, warmtevraag in andere wijken kunnen plaatsen? Nee, nogmaals, het is echt de andere wijken hebben hun eigen vraag. De vraag die hier nu ligt gaat niet zozeer om de warmtevraag als wel om het feit dat we deze stroken, dit strokensysteem willen vaststellen zodat we zo efficiënt mogelijk omgaan met het systeem. Dus de wijken ernaast in principe hebben daar niet direct een relatie mee, er ontstaat als het goed is ook geen interferentie. U vraagt nog iets over precario. Ja, in principe worden deze systemen op eigen grond van de ondernemers toegepast dus er is ook geen sprake van precario want dat is echt als men gebruikmaakt van de openbare ruimte van de gemeente en daar iets in de grond wil doen. Dat is in principe niet het geval. Alhoewel natuurlijk in het stuk wel staat dat mocht er nou door de ondernemer gebruik moeten worden gemaakt en er is maatschappelijk belang bijvoorbeeld, de ondernemer wil gebruikmaken van openbare ruimte, dan kan daar natuurlijk wel over gepraat worden hoe je dat zou kunnen invullen. En dan zit daar wel een, nou ja, dan zullen we daar een contract over moeten afsluiten en dat wordt een heel andere situatie, dat gaat buiten de orde van dit voorstel. Dan de fractie van GroenLinks. U heeft vragen gesteld over het Bodemenergieplan en bestemmingen. Maar met het vaststellen van dit Bodemenergieplan leggen we geen bestemming vast van de ondergrond dus in principe is het nog steeds mogelijk om andere bestemmingen in die ondergrond vast te leggen. We stellen alleen vast hoe we optimaal met koude en warmte om kunnen gaan in de systemen en welke spelregels daarbij horen. Maar in de toekomst zouden we dus ook andere functies in die ondergrond prima kunnen, zoals bijvoorbeeld zoetwateropslag, dat is ook nog zoiets wat we in de regio nog behoorlijk wat vraag naar gaan krijgen in de toekomst. Dus dat functies in de toekomst elkaar in de weg gaan zitten, ja, dat kan. Maar als eenmaal iets vergund is, ja, dan kom je weer terug eigenlijk op waar D66 het net ook over had, een visie voor de totale ondergrond. Ja, dat is gewoon heel lastig want je kunt moeilijk nu zeggen, we gaan dit daarvoor reserveren, het gaat op basis van de aanvraag die men indient en of dat past binnen het systeem. U vraagt ook iets over het schoonspoelen van de installatie en dat hier inderdaad brijnwater bij vrijkomt. Brijn met een lange ij moet ik zeggen anders dan klinkt het heel vreemd. En dat het vroeg is om nu aanvullende maatregelen te nemen, dat staat in het plan. Brijnwater mag niet in het oppervlaktewater geloosd worden of in het grondwater dus dat moet afgevoerd worden richting het riool. Hierbij voorkomen we dus feitelijk dat er vervuiling ontstaat want we willen dat ook echt gescheiden houden. We zijn dus wel eens dat we maatregelen moeten

treffen om die vervuiling te voorkomen maar dat doen we dus eigenlijk hiermee. En die aanvullende maatregelen in de toekomst die zouden kunnen zijn dat bijvoorbeeld men zegt dat dat brijnwater niet meer in het riool gestort mag worden of dat het dus echt met tankwagens afgevoerd moet worden naar een zuiveringsinstallatie. Waar bijvoorbeeld ...

De voorzitter: Nog heel even voor de mensen thuis, bruin water is kennelijk vies.

De heer Wit: Brijnwater inderdaad. Nou ja, sorry, dat is wat ik net zei, dat is het water waarmee de installatie wordt schoongespoeld. Zo'n installatie die pompt heel veel water door de systemen heen en op een gegeven moment moet zo'n systeem schoongespoeld worden zodat die niet verstopt. Dat moet je om de zoveel tijd doen en dat water dat is vervuild dus dat moet je afvoeren. Het is inderdaad, zoals ik al zei, het is een technisch plan. Vragen over het grondwaterpeil, dat dat kan zakken en dat er dus zettingen kunnen opzetten. Nou, de kans daarop is echt, op zetting is echt nihil. Als die zettingen optreden, dan hebben we het echt over millimeters. Want in principe, het water wat je erin doet haal je er ook weer uit en wat je eruit haalt doe je er ook weer in. Dat zijn systemen die continu in beweging zijn. Dus het is in principe, de zettingen die optreden zijn echt uiterst minimaal. Het probleem is echter dat traminfrastructuur enorm gevoelig is voor zettingen. Dus vandaar dat we dit hebben opgenomen in de tekst dat mocht er in de buurt van tramleiding iets gebeuren, dat men daar wel op voorsorteert. Nogmaals, gebouwen hebben in principe daar niet zoveel last van. Het gaat, want we heien hier ook, alles is onderheid dus een beetje zetting is dan op dat moment niet direct een grote ramp maar het gaat echt om millimeters. Ja, ik geloof dat ik daarmee de hele lijst aan vragen beantwoord heb, voorzitter. Dus ik hoor graag of er nog aanvullende vragen zijn in tweede termijn?

De voorzitter: Ik kijk rond of dat het geval is. Mevrouw Van der Weij.

Mevrouw Van der Weij: Dank u wel, voorzitter. Allereerst bedankt voor de beantwoording van de vragen. Helder en goed te horen dat mensen die later de keuze maken en vooral grotere ondernemers geen nadelen ondervinden. U gaf nog aan dat we op korte termijn geen visie kunnen verwachten op de bodem. En ook net in de beantwoording van de vragen van mijn collega leek er toch wel wat zorg over die bodem. Doet me natuurlijk vragen, kan er iets op iets langere termijn? Want het gaat niet alleen over de ondergrond maar ook over het samenwerken met de bodemkwaliteit, met de waterkwaliteit. U kent wellicht de Kaderrichtlijn Water. Kortom, hoe houden we Rijswijk daarin ook leefbaar?

De voorzitter: Kijk ik verder rond. Dat was het. Mijnheer Van Enk, gaat uw gang.

De heer Van Enk: Ja, voorzitter, nog even over die rechtsgevolgen. Kijk, het voorstel is wel duidelijk dat het beoogd effect op een gegeven moment is dat nieuwe systemen straks worden getoetst aan de extra regels. Dat staat hier in het raadsvoorstel. Dus ik ben ook niet helemaal eens met de uitspraak van mevrouw Van der Weij dat andere partijen daar geen nadelen van zullen hebben, het is een kwestie van verdelen. Nieuwe aanvragen zullen dus getoetst worden, kan ook leiden tot een afwijzing. Ik neem aan dat dat gebeurt ten tijde van het indienen van een bouwplan, dat je weet, nou, mijn warmte koude systeem wordt niet goedgekeurd, dan moet ik een andere manier van verwarming in dat plan zetten. Maar ik vind het dus wel nu van belang om te weten, niet alleen voor de raad maar ook voor bedrijven, wanneer die regels in werking treden, dus het Rijswijkse deel. En misschien dat u dat aan het raadsbesluit, aan het dictum zou kunnen toevoegen. Of wel of niet, of het wel in werking nu treedt of dat het meeloopt in het vervolg. Dan stellen we eigenlijk als raad niet anders dan een soort tussenstap vast van, nou, we zijn het eens, we gaan op deze weg door. Je had het dan in principe zelfs met een raadsinformatiebrief kunnen doen omdat je geen rechtsgevolgen

oproeft. Ik vind allebei prima. Ik vind in de raad ook prima om het vast te stellen maar laten we dat even helder krijgen met elkaar. Dat zou mijn vraag zijn aan de wethouder.

De voorzitter: Dank, de heer Van Enk. Dan kijk ik verder rond, dat was de tweede termijn. Gaat uw gang, wethouder.

De heer Wit: Ja, voorzitter, er was net bij mij even verwarring, hoe zit het nou inderdaad met die systemen, provincie en hoe stellen wij dat zelf vast? Nogmaals, het plan maakt onderdeel van de basisregels en die worden straks in zijn geheel vastgesteld. De basisregels worden naar verwachting volgend jaar voor de zomer vastgesteld dus dan wordt ook dit pakket voor Rijswijk vastgesteld. Ja, als u wijzigingen wilt in het dictum dan zult u dat moeten amenderen, dat is de enige optie die ik u kan bieden. Ik kan geen wijzigingen aanbrengen in raadsvoorstellen als ze eenmaal in uw agenda zijn geweest. Dus, maar goed, in principe ...

De voorzitter: Daar moet de voorzitter van uw forum de wethouder gelijk in geven maar ik zie dat er ... Wilt u daar nog op reageren, de heer Van Enk?

De heer Van Enk: Ja, ik heb niet zo'n zin. Ik constateer dus dat we met dit raadsvoorstel geen rechtsgevolgen losmaken en dan laat ik het verder aan de communicatie over van de gemeente als daar misverstanden over bestaan.

De voorzitter: Duidelijk. Het woord is aan de wethouder.

De heer Wit: Nou, dan heb ik inderdaad, ben ik meteen op het CDA ingegaan. D66, de visie op de bodem, hoe houden we Rijswijk leefbaar? Ik denk dat we met dit plan Rijswijk zeker wel leefbaar houden juist omdat we ook regels vaststellen over hoe we omgaan en ook dat we, hoe we omgaan met de bodem in deze twee gebieden. Daarbuiten hebben we het eigenlijk niet over. Ik denk dat op het moment, en dat geldt eigenlijk feitelijk nu ook zo, als je aanvragen doet voor bodemgerelateerde zaken, of dat nou bij de provincie is of bij de gemeente, dan wordt die getoetst op basis van wetgeving en op basis van, nou ja, de milieueisen, noem maar op. Dus dat betekent ook dat je elk onderwerp in elke aanvraag weer op zijn merites moet toetsen. Ik ben het wel met u eens dat op de lange termijn, als er de drukte in de bodem echt toeneemt, dat enige, ja, hoe moet ik het zeggen, orde daarin of in ieder geval de wijze waarop we ordening kunnen aanbrengen en vragen goed kunnen beantwoorden wellicht verstandig is. Maar op dit moment denk ik dat we, gezien de vragen die er nu liggen, we nog met dit plan, met dit Bodemenergieplan prima vooruitlopen op wat in de toekomst gaat komen. Ik neem het met u, ik neem uw vragen in ieder geval mee intern om te kijken, goh, hoe gaan we inderdaad op lange termijn met de bodem om? Maar ik ga u niet toezeggen dat we daar met een raadsvoorstel op korte termijn voor komen want dat is echt iets wat ik denk we een keer goed moeten bekijken in het kader van ook wellicht de hele omgevingsvisie, hoe we daar dan mee om zouden gaan. Zijn we ook al heel ver in het proces, ik weet niet of dat überhaupt nog kan maar het is in ieder geval wel iets wat mijn aandacht heeft. Bodem zit in mijn pakket, Kaderrichtlijn Water is iets wat zeker ook gaat spelen hier in Rijswijk en in heel Nederland. Dus ja, het heeft mijn aandacht.

De voorzitter: Dan kijk ik rond en was dat de inbreng van de raad en de beantwoording van de wethouder. Dank daarvoor. En ga ik door naar agendapunt 11. O, ja. Kan het, begrijp ik goed dat het door kan na deze opmerking als akkoordstuk naar de raad? Bij deze gaat het onder de hamerstukken als akkoordstuk. Met dank, dank aan de griffie.

11. Vragenuur

De voorzitter: Gaan we naar 11, vragenuur. Dan kijk ik allereerst naar de heer Van der Veer, die had vragen gesteld over de Van Rijnweg. Die zijn schriftelijk beantwoord en u zegt, ik had nog vervolgvragen gaf u net aan. Klopt dat?

De heer Van der Veer: Dat klopt helemaal. Dank de wethouder voor de beantwoording. De vervolgvraag wat hieruit is voortgekomen is, we willen graag als er wordt genoemd, op korte termijn wordt het pakt, graag een termijn. Ik heb zojuist vernomen dat dat schriftelijk wordt beantwoord, een planning van wanneer de werkzaamheden zullen plaatsvinden.

De voorzitter: Dus u heeft schriftelijk overleg gehad na de vragen en er wordt ook schriftelijk op teruggekomen.

De heer Van der Veer: Ja.

De voorzitter: Dan dank ik u voor die inbreng. Dan kunnen we door naar de volgende. Ja, de heer Zoghbi, een punt van orde.

De heer Zoghbi: Ik heb een punt van orde, even een vraag. Mogen wij ook een vraag stellen over de vragen van PvdA? Of een aanvullende vraag over hetzelfde onderwerp?

De voorzitter: Ja, normaliter kan dat alleen is op dit moment de wethouder in het andere forum bezig met een behandeling. Dus dan moet ik even kijken of u uw vraag kan stellen en of dat anders ook ...

De heer Zoghbi: Of een aanvullende vraag aan de vraag van de heer Van der Veer.

De voorzitter: Ja, is het aan het college of aan de heer Van der Veer zelf?

De heer Zoghbi: Nee, aan het college. Maar als ze dan toch schriftelijk beantwoorden, of ze dat ...

De voorzitter: Ja, het college zit hier en luistert mee dus stel die aanvullende vraag gerust.

De heer Zoghbi: Oké. Nou ja, uit de vragen en de beantwoording in de raad, de termijn is nu vastgesteld maar is daar misschien een schets of een tekening van de veiligheid die daar aangebracht gaat worden en is die ook inzichtelijk voor de raad? Dat we in ieder geval weten wat er op ons of daar gaat gebeuren.

De voorzitter: Ja, u vraagt om inzicht in de tekeningen die er eventueel zijn over de verkeerssituaties die zijn voorzien. Ik zie dat de wethouder dat meeneemt zodat het meegenomen kan worden bij de schriftelijke beantwoording en aanvullend op de vragen van de PvdA wordt meegenomen dan.

De heer Zoghbi: Super, dank je wel.

De voorzitter: Dan ga ik door naar de vraag over de toren van de heer Zoghbi van Wij. Die zijn ook schriftelijk beantwoord, had u daar nog vervolgvragen over?

De heer Zoghbi: Nee, alleen een bedankje aan de wethouder. Hele duidelijke antwoorden en gaan we wat mee doen.

De voorzitter: We weten waarom de hekken er staan. Dat is heel erg fijn.

De heer Zoghbi: Super.

De voorzitter: Kijk ik rond. Wil ik daarmee overgaan tot sluiting van de vergadering. Dank aan uw u deelname en nog een hele prettige avond. Dank aan de mensen thuis en dank voor al uw inbreng.